

ความเคลื่อนไหว แรงงานเด็ก

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

กสร. 17/2566

วิสัยทัศน์

VISION

แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี
ได้รับความคุ้มครองตามมาตรฐานสากล

พันธกิจ

MISSION

1. ยกระดับคุณภาพชีวิต ความปลอดภัยในการทำงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน
และรับมือกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง
2. สร้างเสริมภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วน
ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการทำงานที่มีคุณค่า
3. พัฒนาการบริหารจัดการและองค์ความรู้
ด้านการคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการแรงงาน
4. พัฒนาองค์กรและบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง
และมีธรรมาภิบาล

คำนำ

PREFACE

รายงานความเคลื่อนไหวแรงงานเด็ก ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และข้อมูลภาวะการทำงานของแรงงานเด็กที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม ประเภทอาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน รายงานการจ้างลูกจ้างเด็ก การตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก ผลการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับของคดีแรงงานเด็ก และผลการดำเนินงานที่สำคัญ

วิธีการวิเคราะห์ของรายงานฉบับนี้ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้นำข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยทำการประมวลผลข้อมูลประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และข้อมูลภาวะการทำงานของแรงงานเด็กที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี และกลุ่มลูกจ้างเอกชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ซึ่งถือเป็นแรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 รวมถึงนำข้อมูลจากระบบสารสนเทศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการกำกับดูแลการใช้แรงงานเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำเสนอนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องตามสมควร

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ธันวาคม 2566

สารบัญ

CONTENTS

- (ก) คำนำ
- (ข) สารบัญ
- (ค) สารบัญตาราง
- 1 บทสรุปผู้บริหาร
- 4 บทนำ
- 9 คำนิยามและคำจำกัดความ
- 12 ข้อกำหนดการใช้แรงงานเด็ก
 - ตามอนุสัญญาแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 138 และฉบับที่ 182
- 16 กฎหมายเพื่อการคุ้มครองแรงงานเด็ก
- 20 ภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก
 - ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 33 รายงานการจ้างลูกจ้างเด็ก
 - ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 35 การตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก
 - ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 37 ผลการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับ คดีแรงงานเด็ก
 - ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 44 ผลการดำเนินงานที่สำคัญ
 - ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 46 ภาคผนวก

สารบัญตาราง

CONTENTS

- 20 ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 22 ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก
(อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ
สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม
อาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์
และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 28 ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก
(อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ
สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม
อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 32 ตารางที่ 4 จำนวนประชากรเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)
จำแนกตามการเรียนและการทำงาน
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 34 ตารางที่ 5 จำนวนการแจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก
ต่อพนักงานตรวจแรงงาน ตามมาตรา 45 (1) และมาตรา 45 (3)
แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2565 และ 2566
- 36 ตารางที่ 6 จำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ
คุ้มครองแรงงานและการตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2565 และ 2566

สารบัญตาราง (ต่อ)

CONTENTS

- 38 ตารางที่ 7 จำนวนการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็ก
อายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566
- 40 ตารางที่ 8 จำนวนการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า
18 ปี เป็นลูกจ้าง แต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก
ต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 45
แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

บทสรุปผู้บริหาร

ผลการสำรวจภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์) ในไตรมาส 3 ปี 2566 พบว่า ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานที่เป็นเด็ก มีจำนวน 170,621 คน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ จำนวน 158,366 คน ผู้ว่างงาน จำนวน 10,899 คน และผู้รอฤดูกาล จำนวน 1,356 คน เมื่อจำแนกผู้ที่มีงานทำตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ผู้มีงานทำอยู่นอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 92,114 คน และผู้มีงานทำอยู่ในภาคเกษตรกรรม จำนวน 66,252 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 และ 41.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 83.5 มีชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ อยู่ในช่วง 1 - 48 ชั่วโมง หากพิจารณาเฉพาะที่เป็นลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 75,879 คน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่นอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 64,868 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 โดยประกอบอาชีพงานพื้นฐาน (พนักงาน/คนงานทั่วไป) มากที่สุด จำนวน 37,848 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 ของจำนวนลูกจ้างในภาคเอกชน ที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) นอกจากนี้ จากการพิจารณาข้อมูลผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานที่เป็นเด็กทั้งหมด จำนวน 170,621 คน พบว่า มีเด็กทำงาน จำนวน 158,366 คน จำแนกเป็นทำงานอย่างเดียว จำนวน 137,887 คน และเรียนและทำงาน จำนวน 20,479 คน คิดเป็น ร้อยละ 87.1 และ 12.9 ตามลำดับ

บทสรุปผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อมูลจากระบบสารสนเทศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พบว่า ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างเด็กที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี ทำงานเป็นลูกจ้าง จำนวน 5,474 แห่ง ลูกจ้างเด็ก จำนวน 12,732 คน โดยในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการแจ้งการจ้างลูกจ้างเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา 45 (1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จำนวน 362 แห่ง ลูกจ้างเด็ก จำนวน 679 คน พบว่า มีสถานประกอบกิจการแจ้งการจ้างลูกจ้างเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน จำนวน 222 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.0 และมีการว่าจ้างลูกจ้างเด็กทำงานลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน จำนวน 669 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 และในช่วงเวลาเดียวกัน มีสถานประกอบกิจการแจ้งสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จำนวน 124 แห่ง ลูกจ้างเด็ก จำนวน 217 คน ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน จำนวน 52 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.5 และลูกจ้างเด็กลดลง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 และจากผลการตรวจคุ้มครองแรงงาน พบว่า สถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด จำนวน 5,823 แห่ง ลูกจ้าง จำนวน 283,801 คน ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างลูกจ้างเด็ก จำนวน 26 แห่ง ลูกจ้างเด็ก จำนวน 228 คน โดยสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างลูกจ้างเด็กลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.3 แต่ลูกจ้างเด็กเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4

บทสรุปผู้บริหาร (ต่อ)

ในไตรมาส 3 ปี 2566 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาศาสนาประกอบกิจการที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เกี่ยวกับการจ้างลูกจ้างเด็ก ดังนี้

1) การดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้างจำนวน 2 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 5 ราย ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

2) การดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างแต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จำนวน 4 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 7 ราย ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

บทนำ

สถานการณ์แรงงานในประเทศไทยที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการค้ามนุษย์ กระบวนการทางกฎหมายในการขจัดปัญหาแรงงานต่างด้าวและการใช้แรงงานเด็ก ทำให้รัฐบาลตระหนักดีว่าต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะแรงงานเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ มาโดยตลอด ประเทศไทยได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็ก โดยมีการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก (Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour) เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 เป็นผลให้ประเทศไทยมีพันธะผูกพันต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ซึ่งในมาตรา 6 ของอนุสัญญาฯ ระบุว่าประเทศสมาชิกต้องกำหนดและปฏิบัติตามแผนดำเนินการเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก โดยถือเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีภารกิจหลักในการคุ้มครองแรงงานตามมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านแรงงานที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง กรมมีความมุ่งมั่นดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการขจัดการใช้แรงงานเด็ก ปัจจุบันกรมได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 แผนปฏิบัติการดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง สู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานในแรงงานกลุ่มเสี่ยง เช่น แรงงานต่างด้าว แรงงานเด็ก

บทนำ (ต่อ)

แรงงานภาคประมง ให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน และได้รับสภาพการจ้างตามหลักสากล โดยกรมฯ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ได้แก่ การตรวจแรงงาน ที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก (Port In and Port Out Control: PIPO) ในพื้นที่ 22 จังหวัดชายทะเล การตรวจแรงงานเชิงคุณภาพในสถานประกอบการทั่วไป และการตรวจสถานประกอบการที่เสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ การค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การดำเนินงานโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ การส่งเสริมให้สถานประกอบการนำแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดีไปใช้ (Good Labour Practices: GLP) การยกระดับศูนย์บัญชาการป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงานให้เป็นหน่วยงานระดับกอง เพื่อให้มีการสั่งการให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัว และการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจต่อต้านการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เป็นต้น

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (เดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็กที่สำคัญ ตามแผนงานยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

1.1 แผนงานยุทธศาสตร์จัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ เพื่อบริหารจัดการให้แรงงานต่างด้าวและบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเข้าสู่ระบบการทำงานอย่างถูกต้อง และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และดำเนินการให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็ก สตรี แรงงานไทย แรงงานต่างด้าว และแรงงานประมง ปลอดภัยจากขบวนการค้ามนุษย์ โดยดำเนินการภายใต้ 2 โครงการ ได้แก่

1) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานและการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานในกิจการกลุ่มเสี่ยง ด้วยการตรวจสอบสถานประกอบกิจการกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ แรงงานขัดหนี้ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบกิจการกลุ่มเสี่ยงไม่ให้มีการใช้แรงงานบังคับ การใช้แรงงานเด็กผิดกฎหมาย หรือการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน และเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กให้มีสภาพการจ้างและสภาพการทำงานที่ดี ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์การต่อต้านการค้ามนุษย์ด้านแรงงานและการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก คือ

(1) ขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย โดยมีโครงการส่งเสริมความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป้าหมาย 400 คน และ

(2) ส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลให้แรงงานที่เป็นกลุ่มเสี่ยงได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยมี 2 กิจกรรมย่อย คือ

(2.1) กิจกรรมตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่เสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ แรงงานขัดหนี้ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เป้าหมายไม่น้อยกว่า 35,000 คน และ

(2.2) กิจกรรมส่งเสริมความรู้สถานประกอบกิจการด้านแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (GLP) เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการ/ธุรกิจ เป้าหมาย 3,000 แห่ง

2) โครงการคุ้มครองสิทธิแรงงานประมงทะเล เป็นการตรวจบูรณาการตรวจคุ้มครองแรงงานในเรือประมงในพื้นที่ 22 จังหวัดติดทะเล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานและการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีมาตรการที่ชัดเจน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการคุ้มครองแรงงานในเรือประมงทะเลไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน และได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ประกอบด้วย 1 กิจกรรมหลัก คือ กำกับ ดูแลแรงงานในเรือประมงทะเลให้ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยมีกิจกรรมบูรณาการตรวจคุ้มครองแรงงานในเรือประมงทะเลพื้นที่ 22 จังหวัดชายทะเล เป้าหมายไม่น้อยกว่า 4,400 คน

2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อดำเนินการกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน ดำเนินการภายใต้ผลผลิตแรงงานได้รับการคุ้มครองสิทธิ และนายจ้างมีการบริหารจัดการด้านแรงงานตามกฎหมายสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงาน ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก คือ

(1) กำกับ ดูแลให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมี 4 กิจกรรมย่อย คือ

(1.1) กิจกรรมตรวจแรงงานในระบบ เป้าหมาย 618,000 คน

(1.2) กิจกรรมตรวจแรงงานนอกระบบ เป้าหมาย 17,000 คน

(1.3) กิจกรรมตรวจและกำกับสถานประกอบกิจการ/หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานขั้นพื้นฐาน เป้าหมาย 455,600 คน และ

(1.4) กิจกรรมตรวจและกำกับสถานประกอบกิจการ/หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานขั้นเทคนิควิชาการ เป้าหมาย 109,400 คน

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างมีศักยภาพในการบริหารจัดการ ด้านแรงงาน โดยมีกิจกรรมย่อย คือ กิจกรรมส่งเสริมความรู้มาตรฐานแรงงานไทย และความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน (Corporate Social Responsibility: CSR) เป้าหมายไม่น้อยกว่า 2,300 แห่ง

รายงานความเคลื่อนไหวแรงงานเด็ก ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 ฉบับนี้ ได้นำเสนอข้อมูลประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และข้อมูลภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก ที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม ประเภทอาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน รวมถึงผู้มีงานทำที่เป็นเด็กที่อยู่ในกำลังแรงงาน จำแนกตามการเรียนและการทำงาน ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางในการกำกับดูแลการใช้แรงงานเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด

ค่านิยมและคำจำกัดความ

● ความหมายของแรงงานเด็ก

แรงงานเด็ก ตามนิยามของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 หมายถึง เด็กที่มีอายุ 15 ปีแต่ไม่ถึง 18 ปี ทำงานโดยมีนายจ้างและได้รับค่าจ้างตอบแทนจากการทำงาน

แรงงานเด็ก ตามนิยามของมาตรฐานแรงงานไทย (มรท.8001-2563) หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

แรงงานเด็ก ตามนิยามอนุสัญญาฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำ ค.ศ. 1973 Minimum Age Convention, 1973 (No. 138) ได้กำหนดอายุขั้นต่ำของการใช้แรงงานเด็ก โดยจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี หรืออาจกำหนดอายุขั้นต่ำเป็น 14 ปี (ต้องแจ้งเหตุผลในการคงอายุขั้นต่ำ 14 ปีไว้ และวันที่จะยกเลิกอายุขั้นต่ำ) และสำหรับอายุขั้นต่ำของแรงงานเด็กในงานที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรม ต้องไม่ต่ำกว่า 18 ปี หรืออาจมีการจ้างงานตั้งแต่อายุ 16 ปีได้ โดยมีเงื่อนไขว่า สุขภาพ ความปลอดภัย และศีลธรรม จะต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ และได้รับการฝึกอาชีพเฉพาะด้านในสาขางานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ซึ่งบทบัญญัติอนุสัญญานี้ใช้บังคับในกิจการการทำเหมืองแร่และทำเหมืองหิน การผลิต การก่อสร้าง การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา บริการสุขภาพ การขนส่ง คลังสินค้า การสื่อสาร การเพาะปลูกและกิจการทางการเกษตรอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ทำการผลิตเพื่อจุดประสงค์ทางการค้า ยกเว้นการผลิตภายในครอบครัวและการผลิตขนาดเล็กเพื่อการบริโภคภายในท้องถิ่นและไม่มีการจ้างคนงานเป็นประจำ อนุสัญญานี้ไม่ใช้บังคับกับงานที่เกิดขึ้นเพื่อการบริโภค

๒ คำจำกัดความของภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก

กำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจ เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน หรือเป็นผู้ถูกจัดจำแนกอยู่ในประเภทกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล

ผู้มีงานทำ หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล ค่าตอบแทน ลักษณะอย่างอื่นสำหรับผลงานที่ทำ เป็นเงินหรือสิ่งของ
2. ไม่ได้ทำงาน หรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่เป็นบุคคลที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (ซึ่งจะถือว่าเป็น ผู้ที่ปกติมีงานประจำ)
 - 2.1 ยังได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจที่จะกลับไปทำ
 - 2.2 ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจที่กลับไปทำ
3. ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนหรือของสมาชิกในครัวเรือน

ผู้ว่างงาน หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในสัปดาห์แห่งการสำรวจ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ไม่ได้ทำงานและไม่มีการประจำ แต่ได้หางาน สมัครงานหรือรอการบรรจุ ในช่วง 30 วัน ก่อนวันสัมภาษณ์
2. ไม่ได้ทำงานและไม่มีการประจำ และได้หางานทำในช่วง 30 วัน ก่อนวันสัมภาษณ์แต่พร้อมที่จะทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ

ผู้รอดูดูกาล หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในสัปดาห์แห่งการสำรวจ เป็นผู้ไม่เข้าข่าย คำนิยามของผู้มีงานทำ หรือผู้ว่างงาน แต่เป็นผู้รอดูดูกาลที่เหมาะสม เพื่อที่จะทำงาน และเป็นบุคคลที่ตามปกติจะทำงานที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนในไร่นา เกษตรหรือธุรกิจซึ่งทำกิจกรรมตามฤดูกาล โดยมีหัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครัวเรือนเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

ข้อกำหนดการใช้แรงงานเด็ก

ตามอนุสัญญาแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 138 และฉบับที่ 182

การใช้แรงงานเด็กเป็นปัญหาสังคมที่มีความสำคัญ การกระทำบางอย่างต่อตัวแรงงานเด็กถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งประชาคมโลกพยายามกดดันไม่ให้มีการใช้แรงงานเด็กและไม่ให้มีการกระทำทารุณต่อแรงงานเด็กในประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย

การคุ้มครองแรงงานเด็กนั้น องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้กำหนดมาตรฐานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองแรงงานเด็ก ซึ่งประกอบด้วยอนุสัญญาหลัก ดังนี้

1. อนุสัญญาฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำ ค.ศ. 1973 Minimum Age Convention, 1973 (No. 138) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) โดยมีข้อกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องดำเนินนโยบายแห่งชาติเพื่อ

ก) ยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มอายุขั้นต่ำในการจ้าง

ข) กำหนดอายุขั้นต่ำในการจ้างงานไว้ไม่ต่ำกว่าอายุที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ และในกรณีใด ๆ ก็ตาม ต้องไม่ต่ำกว่า 15 ปี และอาจกำหนดอายุขั้นต่ำเป็น 14 ปีได้ แต่ต้องแจ้งถึงเหตุผลในการยังคงอายุขั้นต่ำไว้ที่ 14 ปี หรือวันที่จะยกเลิกอายุขั้นต่ำนั้น

ค) อายุขั้นต่ำในการจ้างงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรมของผู้เยาว์ ต้องไม่ต่ำกว่า 18 ปี หรืออนุญาตให้มีการจ้างงานตั้งแต่อายุ 16 ปีได้ โดยมีเงื่อนไขว่าสุขภาพ ความปลอดภัย และศีลธรรมของผู้เยาว์ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ และผู้เยาว์ได้รับการสอนหรือได้รับการฝึกอาชีพเฉพาะด้านในสาขางานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

ง) บทบัญญัติของอนุสัญญาต้องนำมาใช้บังคับกับกิจการต่อไปนี้ ได้แก่ การทำเหมืองแร่และการทำเหมืองหิน การผลิต การก่อสร้าง การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา บริการสุขภาพ การขนส่ง คลังสินค้าและการสื่อสาร การเพาะปลูก และกิจการทางการเกษตรอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ทำการผลิตเพื่อจุดประสงค์ทางการค้า แต่ยกเว้นการผลิตภายในครอบครัว และการผลิตขนาดเล็กเพื่อการบริโภค ภายในท้องถิ่น และไม่มีการจ้างคนงานเป็นประจำ

จ) อนุสัญญานี้ไม่ใช้บังคับกับงานที่เด็กและผู้เยาว์กระทำในโรงเรียน เพื่อการศึกษาทั่ว ๆ ไป การศึกษาทางอาชีวะหรือทางเทคนิค หรือในสถาบัน ฝึกอบรมอื่น ๆ

ฉ) กฎหมายหรือกฎระเบียบภายในประเทศอาจอนุญาตให้มีการจ้างงาน หรือการทำงานของบุคคลอายุ 13 ถึง 15 ปี ในงานเบาได้ ซึ่งเป็นงานที่ไม่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนา หรือไม่ส่งผลเสียหายต่อการศึกษา

ช) อาจยอมให้มีข้อยกเว้นเพื่อการเข้าร่วมในการแสดงทางศิลปะ โดยได้รับใบอนุญาตเป็นราย ๆ ไป ใบอนุญาตที่ออกให้ต้องจำกัดจำนวนชั่วโมงทำงาน และกำหนดเงื่อนไข ซึ่งการจ้างแรงงานหรือการทำงานนั้นได้รับอนุญาต

ลักษณะของอนุสัญญาฉบับที่ 138 จะมีลักษณะของการกำหนดอายุขั้นต่ำ สำหรับเด็กเข้าทำงาน โดยเป็นเกณฑ์ที่มีลักษณะทั่วไปสำหรับทุกประเภทงาน นอกจากนี้ยังกำหนดให้ประเทศสมาชิกผู้ให้สัตยาบันต้องกำหนดนโยบายแห่งชาติ เพื่อเป็นการประกันการใช้แรงงานเด็กที่เป็นธรรมและคำนึงถึงการพัฒนา ทั้งทางร่างกายและจิตใจของแรงงานเด็กเป็นหลัก โดยเป็นอนุสัญญาที่เชื่อมต่อกับมาตรการทางด้านแรงงานเข้ากับมาตรการทางด้านการศึกษา อย่างไรก็ตาม องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ออกข้อเสนอฉบับที่ 146 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำ ค.ศ. 1973 Minimum Age Recommendation, 1973 (No. 146) มีผลใช้บังคับ

เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) แบนท่ายอนุสัญญาฉบับที่ 138 โดยข้อเสนอฉบับดังกล่าวได้กำหนดมาตรการเสริมของรายละเอียดในการกำหนดอายุขั้นต่ำ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแห่งชาติของประเทศสมาชิก โดยเน้นให้ประเทศสมาชิกปรับปรุงมาตรฐานหรือเงื่อนไขในการรับแรงงานเด็กเข้าทำงาน โดยเพิ่มอายุขั้นต่ำเป็น 16 ปี ในทุกประเภทของงานโดยปราศจากเงื่อนไข แต่เนื่องจากในสภาพปัจจุบัน ประชาคมโลกยังมีความหลากหลายและมีความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงทำให้มาตรการต่าง ๆ ในการคุ้มครองแรงงานเด็กยังไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างเข้มงวด ทำให้เกิดเงื่อนไขและข้อยกเว้นในการดำเนินการตามมาตรการคุ้มครองแรงงานเด็กขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

2. อนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก ค.ศ. 1999 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) โดยมีข้อกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการมาตรการเพื่อการห้ามและการขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กโดยฉับพลันในฐานะเป็นเรื่องเร่งด่วน และคำว่า "เด็ก" ต้องหมายถึง บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ส่วน "รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก" ประกอบด้วย

- ก) รูปแบบทั้งปวงของระบบทาส หรือแนวปฏิบัติที่คล้ายคลึงกับระบบทาส แรงงานเกณฑ์หรือบังคับ รวมทั้งการเกณฑ์หรือบังคับเด็กเพื่อใช้ในการต่อสู้ด้วยอาวุธ
- ข) การใช้ การจัดหา หรือการเสนอเด็กเพื่อการค้าประเวณี เพื่อการผลิต สื่อบันเทิงลามกอนาจาร หรือเพื่อการแสดงลามกอนาจาร
- ค) งานที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรมของเด็ก

ประเทศสมาชิกต้องดำเนินมาตรการที่มีกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความสำคัญของการศึกษาในการจัดแรงงานเด็กเพื่อ

ก) ป้องกันการจ้างงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก

ข) จัดให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นโดยตรงและเหมาะสม เพื่อให้เด็กพ้นออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก และเพื่อการฟื้นฟูและการบูรณาการทางสังคมของเด็ก

ค) ให้มั่นใจว่า เด็กทั้งปวงที่พ้นออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก สามารถได้รับการศึกษาพื้นฐานและการฝึกอบรมอาชีพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หากเป็นไปได้และเหมาะสม

ง) ระบุและให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความเสี่ยงเป็นพิเศษได้

จ) คำนึงถึงสถานการณ์พิเศษของเด็กหญิง

ประเทศสมาชิกต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือกันและกันในการให้บทบัญญัติของอนุสัญญานี้เป็นผล โดยอาศัยความช่วยเหลือและหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม การให้การสนับสนุนโครงการขจัดความยากจนให้หมดไป และการให้การสนับสนุนการศึกษาทั่วไป

กฎหมายเพื่อการคุ้มครองแรงงานเด็ก

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็ก หรือ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้วางหลักเกณฑ์ในการจ้างแรงงานเด็กที่ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่นายจ้างต้องปฏิบัติ นายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ต้องปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และประการสำคัญในการใช้แรงงานเด็กต้องคำนึงถึง เงื่อนไขการจ้าง สภาพการทำงาน รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่านายจ้างและลูกจ้างนั้นจะมีเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา หรือเพศใดก็ตาม มีสิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเท่าเทียมกัน

มาตรการคุ้มครองแรงงานเด็กของประเทศไทยถูกบัญญัติไว้ใน หมวด 4 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีจำนวน 9 มาตรา เริ่มตั้งแต่ มาตรา 44 ถึงมาตรา 52 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองเด็กเกี่ยวกับเงื่อนไขการจ้างสภาพการทำงาน การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สรุปดังนี้

1. เงื่อนไขการจ้าง

☒ **อายุขั้นต่ำของลูกจ้างเด็ก** กฎหมายกำหนดว่าห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง

☒ **การขออนุญาต การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี (แต่ไม่ต่ำกว่า 15 ปี)** นายจ้างต้องปฏิบัติดังนี้

1) แจ้งการจ้างเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเข้าทำงาน

2) ทำบันทึกสภาพการจ้างที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยเก็บไว้ ณ สถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้าง พร้อมให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจได้ในเวลาทำการ

3) แจ้งสิ้นสุดการจ้างเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เด็กออกจากงาน

ทั้งนี้ การแจ้งหรือการจัดทำบันทึกตาม 1) – 3) ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกำหนด (ภาคผนวก)

☒ **งานอันตรายที่ห้ามลูกจ้างเด็กทำ** ห้ามมิให้นายจ้างให้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- 1) งานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ
- 2) งานปั๊มโลหะ
- 3) งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสียง และแสงที่มีระดับแตกต่างจากปกติ อันอาจเป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 4) งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 5) งานเกี่ยวกับจุลชีวันเป็นพิษ ซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา หรือเชื้ออื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 6) งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิดหรือวัตถุไวไฟ เว้นแต่ทำงานในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 7) งานขับหรือบังคับรถยกหรือปั้นจั่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 8) งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์
- 9) งานที่ต้องทำไต่ดิน ไต่น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขาไฟ
- 10) งานที่เกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 11) งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ที่กำลังทำงาน
- 12) งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป
- 13) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

☒ **สถานที่ห้ามเด็กทำงาน** ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในสถานที่ดังต่อไปนี้

- 1) โรงฆ่าสัตว์
- 2) สถานที่เล่นการพนัน
- 3) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- 4) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. สภาพการจ้าง

☒ **เวลาพักของลูกจ้างเด็ก** เมื่อลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมงให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีเวลาพักวันหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงติดต่อกันหลังจากที่ลูกจ้างทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ใน 4 ชั่วโมงนั้นให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กได้มีเวลาพักตามที่นายจ้างกำหนด

☒ **เวลาที่ห้ามลูกจ้างเด็กทำงาน** ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในระหว่าง 22.00 น. ถึง 06.00 น. (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย) สำหรับผู้แสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน นายจ้างอาจให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในระหว่างเวลาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นได้พักผ่อนตามสมควร และห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด

☒ **พิกัดน้ำหนักการยกของ** ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานยก แบก หาม หาบ ทุ่น ลาก หรือเข็นของหนักเกินอัตราน้ำหนักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง คือ สำหรับเด็กอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี เพศหญิง ไม่เกิน 20 กิโลกรัม เพศชาย ไม่เกิน 25 กิโลกรัม

๒ การคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้าง ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่บุคคลอื่น ในกรณีที่นายจ้างจ่ายเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น เป็นการล่วงหน้าก่อนมีการจ้างครั้งแรกจ้าง หรือก่อนถึงงวดการจ่ายค่าจ้างในแต่ละคราว ไม่ให้ถือว่าเป็นการจ่ายหรือรับค่าจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้น และห้ามมิให้นายจ้างนำเงินหรือประโยชน์ตอบแทนดังกล่าว มาหักจากค่าจ้างซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กตามกำหนดเวลา

๓ การเรียกหรือรับหลักประกันการทำงาน ห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

3. การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการทำงานของเด็กให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มีสิทธิลาเพื่อเข้าประชุม สัมมนา รับการอบรม รับการฝึก หรือลาเพื่อการอื่น ซึ่งจัดโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานรัฐ หรือเอกชน ที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเห็นชอบ โดยให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กแจ้งให้นายจ้างทราบล่วงหน้าถึงเหตุที่ลาโดยชัดแจ้ง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องถ้ามี และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน

ภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้นำข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร ไตรมาสที่ 3 ปี 2566 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มาประมวลผล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการทำงานของแรงงานเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) โดยพบว่า ณ ไตรมาสที่ 3 ปี 2566 ประเทศไทยมีประชากร (อายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 58,961,618 คน โดยเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 40,531,795 คน ในจำนวนนี้ เป็นแรงงานเด็ก จำนวน 170,621 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ของกำลังแรงงานทั้งหมด โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 158,366 คน ผู้ว่างงาน 10,899 คน และเป็นผู้รอฤดูกาล 1,356 คน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

สถานภาพแรงงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประชากร (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	58,961,618	100
☑ เด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)	2,727,082	4.6
☑ ผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)	56,234,536	95.4
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	40,531,795	100
☑ เด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)	170,621	0.4
☑ ผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)	40,361,174	99.6
ผู้มีงานทำ	40,091,326	100
☑ เด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)	158,366	0.4
☑ ผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)	39,932,960	99.6
ผู้ว่างงาน	401,196	100
☑ เด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)	10,899	2.7
☑ ผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)	390,297	97.3
ผู้รอฤดูกาล	39,273	100
☑ เด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)	1,356	3.5
☑ ผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)	37,917	96.5

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 166,977 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 121,209 คน คิดเป็นร้อยละ 72.6 และเพศหญิง จำนวน 45,768 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า มีสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 149,313 คน รองลงมา มีสถานภาพหม้าย จำนวน 16,562 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 และ 9.9 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พบว่า มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 88,497 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมา มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 61,740 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 เมื่อจำแนกตามภาค พบว่า อยู่ในภาคใต้มากที่สุด จำนวน 40,154 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมา เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 36,646 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เมื่อจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า อยู่ในภาคเกษตรกรรม จำนวน 78,213 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 88,764 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เป็นผู้ประกอบอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมงมากที่สุด จำนวน 58,524 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา เป็นผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน (พนักงาน/คนงานทั่วไป) มีจำนวน 40,938 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เมื่อจำแนกตามสภาพการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน มีจำนวน 76,917 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมา เป็นช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน 68,469 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 เมื่อจำแนกตามชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน 1 - 48 ชั่วโมง จำนวน 137,465 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 ของกลุ่มจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามระดับค่าจ้าง ในการทำงาน/เดือน พบว่า ได้รับค่าจ้าง 5,501 - 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 51,202 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
ยอดรวม	158,366	100	19,410	55,176	83,780
เพศ					
☑ ชาย	122,909	77.6	15,356	44,372	63,181
☑ หญิง	35,457	22.4	4,054	10,804	20,599
สถานภาพสมรส					
☑ โสด	141,364	89.3	17,062	48,790	75,512
☑ หม้าย	17,002	10.7	2,348	6,386	8,268
ระดับการศึกษาที่สำเร็จ					
☑ ไม่มีการศึกษา	1,020	0.7	129	658	233
☑ ต่ำกว่าประถมศึกษา	7,768	4.9	372	2,363	5,033
☑ ประถมศึกษา	70,022	44.2	12,492	25,341	32,189
☑ มัธยมศึกษาตอนต้น	77,755	49.1	6,417	26,814	44,524
☑ มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,801	1.1	-	-	1,801
ภาค					
☑ กรุงเทพมหานคร	11,348	7.2	-	1,741	9,607
☑ 5 จังหวัดรอบกรุงเทพฯ	15,179	9.6	1,328	5,524	8,327
☑ กลาง	24,732	15.6	2,646	12,091	9,995
☑ เหนือ	38,323	24.2	8,033	7,894	22,396
☑ ตะวันออกเฉียงเหนือ	37,267	23.5	1,629	15,912	19,726
☑ ใต้	31,517	19.9	5,774	12,014	13,729

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
ประเภทอุตสาหกรรม					
ในภาคเกษตรกรรม	66,252	41.8	11,701	20,944	33,607
▣ การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	66,252	41.8	11,701	20,944	33,607
นอกภาคเกษตรกรรม	92,114	58.2	7,709	34,232	50,173
▣ การผลิต	12,464	7.9	1,126	5,490	5,848
▣ การก่อสร้าง	15,330	9.7	2,851	3,375	9,104
▣ การขายส่งและ การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และรถจักรยานยนต์	30,102	19.0	2,217	11,923	15,962
▣ การขนส่งและ สถานที่เก็บสินค้า	5,404	3.4	-	4,683	721
▣ กิจกรรมโรงแรมและ บริการด้านอาหาร	22,828	14.4	797	4,994	17,037
▣ การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคม ภาคบังคับ	76	0.1	-	-	76
▣ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	412	0.3	-	412	-

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
นอกภาคเกษตรกรรม (ต่อ)					
▣ กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ	5,282	3.3	718	3,228	1,336
▣ กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน	216	0.1	-	127	89
อาชีพ					
▣ พนักงานบริการและผู้นำขายสินค้า	36,684	23.2	1,026	9,817	25,841
▣ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร ป่าไม้และประมง	52,666	33.2	6,160	15,816	30,690
▣ ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	16,487	10.4	1,743	7,289	7,455
▣ ผู้ปฏิบัติการเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	3,914	2.5	-	2,530	1,384
▣ ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน	48,615	30.7	10,481	19,724	18,410

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ สถานภาพการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
สถานภาพการทำงาน					
ประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง	18,799	11.9	2,017	8,478	8,304
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	63,612	40.1	7,812	22,265	33,535
ลูกจ้างรัฐบาล	76	0.1	-	-	76
ลูกจ้างเอกชน	75,879	47.9	9,581	24,433	41,865
ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์					
0 ชั่วโมง	1,260	0.8	600	-	660
1 ถึง 48 ชั่วโมง	132,232	83.5	15,214	47,017	70,001
49 ชั่วโมงขึ้นไป	24,874	15.7	3,596	8,159	13,119
ระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน					
ต่ำกว่า 2,501 บาท	2,612	1.7	1,398	1,068	146
2,501 - 5,500 บาท	11,114	7.0	3,486	3,397	4,231
5,501 - 10,000 บาท	52,007	32.8	4,697	16,559	30,751
มากกว่า 10,001 บาท	10,223	6.5	-	3,409	6,814
ไม่ตอบแบบสำรวจ	82,410	52.0	9,829	30,743	41,838

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

- หมายเหตุ :
1. 5 จังหวัดรอบกรุงเทพฯ ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร
 2. ภาคเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และเพชรบูรณ์
 3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ บึงกาฬ หนองบัวลำภู ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
 4. ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้ว ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
 5. ภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดนครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
 6. ชั่วโมงการทำงาน 0 ชั่วโมง หมายถึง ผู้ที่มีงานประจำซึ่งไม่ได้ทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ
 7. ผู้ตอบแบบสำรวจ หัวข้อ ระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน มีจำนวน 75,956 คน

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 75,879 คน พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 53,265 คน คิดเป็นร้อยละ 70.2 และเป็นเพศหญิง จำนวน 22,614 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า มีสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 62,203 คน รองลงมามีสถานภาพหม้าย จำนวน 13,676 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 และ 18.0 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา จำนวน 39,575 คน และ 30,155 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 และ 39.7 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามภาค พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคใต้และภาคกลาง จำนวน 16,652 คน และ 15,499 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ 20.4 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่นอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 64,868 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 และอยู่ในภาคเกษตรกรรมเพียง 11,011 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน (พนักงาน/คนงานทั่วไป) และเป็นพนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า จำนวน 37,848 คน และ 23,671 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 และ 31.2 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน 1 – 48 ชั่วโมง จำนวน 65,140 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 ของกลุ่มจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน พบว่า ได้รับค่าจ้าง 5,501 - 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 51,930 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 (ตารางที่ 3)

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้าง ในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
ยอดรวม	75,879	100	9,581	24,433	41,865
เพศ					
☑ ชาย	53,265	70.2	8,327	18,881	26,057
☑ หญิง	22,614	29.8	1,254	5,552	15,808
สถานภาพสมรส					
☑ โสด	62,203	82.0	8,322	18,407	35,474
☑ หม้าย	13,676	18.0	1,259	6,026	6,391
ระดับการศึกษาที่สำเร็จ					
☑ ไม่มีการศึกษา	1,019	1.3	128	658	233
☑ ต่ำกว่าประถมศึกษา	3,602	4.8	173	1,067	2,362
☑ ประถมศึกษา	30,155	39.7	6,770	11,007	12,378
☑ มัธยมศึกษาตอนต้น	39,575	52.2	2,510	11,701	25,364
☑ มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,528	2.0	-	-	1,528
ภาค					
☑ กรุงเทพมหานคร	8,688	11.5	-	445	8,243
☑ 5 จังหวัดรอบกรุงเทพฯ	10,198	13.4	688	3,426	6,084
☑ กลาง	15,499	20.4	1,428	10,723	3,348
☑ เหนือ	14,278	18.8	2,205	1,493	10,580
☑ ตะวันออกเฉียงเหนือ	10,564	13.9	165	3,873	6,526
☑ ใต้	16,652	22.0	5,095	4,473	7,084

ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็ก ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้าง ในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
ประเภทอุตสาหกรรม					
ในภาคเกษตรกรรม	11,011	14.4	5,078	3,956	1,977
▨ การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	11,011	14.4	5,078	3,956	1,977
นอกภาคเกษตรกรรม	64,868	85.6	4,503	20,477	39,888
▨ การผลิต	7,818	10.3	809	2,339	4,670
▨ การก่อสร้าง	13,484	17.8	1,458	3,375	8,651
▨ การขายส่งและ การขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ รถจักรยานยนต์	18,786	24.8	1,333	5,414	12,039
▨ การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	3,507	4.6	-	2,786	721
▨ กิจกรรมโรงแรมและ บริการด้านอาหาร	17,462	23.0	351	4,729	12,382
▨ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	114	0.2	-	114	-
▨ กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ	3,481	4.6	552	1,593	1,336

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้าง ในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
นอกภาคเกษตรกรรม (ต่อ)	64,868	85.6	4,503	20,477	39,888
กิจกรรมการจ้างงาน ในครัวเรือนส่วนบุคคล กิจกรรมการผลิตสินค้า และบริการที่ทำขึ้นเอง เพื่อใช้ในครัวเรือน	216	0.3	-	127	89
อาชีพ					
พนักงานบริการและ ผู้จำหน่ายสินค้า	23,671	31.2	176	4,368	19,127
ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ในด้านการเกษตร ป่าไม้และประมง	2,121	2.8	489	633	999
ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้อง	10,442	13.7	669	4,713	5,060
ผู้ปฏิบัติการเครื่องจักร โรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงาน ด้านการประกอบ	1,797	2.4	-	633	1,164
ผู้ประกอบการอาชีพ งานพื้นฐาน	37,848	49.9	8,247	14,086	15,515

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกจ้างในภาคเอกชนที่เป็นเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ภาค ประเภทอุตสาหกรรม อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์ และระดับค่าจ้าง ในการทำงาน/เดือน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ 15 ปี	อายุ 16 ปี	อายุ 17 ปี
ชั่วโมงการทำงาน/สัปดาห์					
☒ 0 ชั่วโมง	1,260	1.7	600	-	660
☒ 1 ถึง 48 ชั่วโมง	65,140	85.8	8,128	21,408	35,604
☒ มากกว่า 49 ชั่วโมง	9,479	12.5	853	3,025	5,601
ระดับค่าจ้างในการทำงาน/เดือน					
☒ ต่ำกว่า 2,501 บาท	2,612	3.4	1,398	1,068	146
☒ 2,501 – 5,500 บาท	11,114	14.7	3,486	3,397	4,231
☒ 5,501 – 10,000 บาท	51,930	68.4	4,697	16,559	30,674
☒ ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป	10,223	13.5	-	3,409	6,814

หมายเหตุ : 1. 5 จังหวัดรอบกรุงเทพฯ ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร
 2. ภาคเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และเพชรบูรณ์
 3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ บึงกาฬ หนองบัวลำภู ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
 4. ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้วราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
 5. ภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดนครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์) ทั้งหมด จำนวน 2,727,082 คน พบว่า มีเด็กที่ทำงานทั้งหมด จำนวน 158,366 คน แบ่งเป็น ทำงานอย่างเดียว จำนวน 137,887 คน และเรียนและทำงาน จำนวน 20,479 คน คิดเป็นร้อยละ 87.1 และ 12.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์)
จำแนกตาม การเรียนและการทำงาน ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

เพศ	ประชากรเด็ก	เด็กที่มีงานทำ (คน)		
		เด็กที่ทำงานทั้งหมด	เรียนและทำงาน	ทำงานอย่างเดียว
รวมทั้งสิ้น	2,727,082	158,366	20,479	137,887
ชาย	1,393,477	122,909	10,833	112,076
หญิง	1,333,605	35,457	9,646	25,811

รายงานการจ้างลูกจ้างเด็ก

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบสารสนเทศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ณ ไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างเด็กที่มีอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ทำงานเป็นลูกจ้าง จำนวน 5,474 แห่ง ลูกจ้างเด็ก 12,732 คน พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการจ้างลูกจ้างเด็กมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ 3,737 คน 2) ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร 3,369 คน และ 3) การผลิต 2,206 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4, 26.5 และ 17.3 ตามลำดับ

➤ การแจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

● การแจ้งการจ้างลูกจ้างเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่มีการแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงาน ตามมาตรา 45 (1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ทั้งหมด 362 แห่ง ลูกจ้างเด็ก 679 คน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่มีการแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานลดลง 222 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.0 และมีลูกจ้างเด็กลดลง 669 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 (ตารางที่ 5)

● การแจ้งสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่มีการแจ้งสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงาน ตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ทั้งหมด 124 แห่ง ลูกจ้างเด็ก 217 คน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า สถานประกอบกิจการที่มีการแจ้งสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานลดลง 52 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.5 และลูกจ้างเด็กลดลง 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนการแจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงาน
ตรวจแรงงานตามมาตรา 45 (1) และมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
พ.ศ. 2541 ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2565 และ 2566

การแจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ต่อพนักงานตรวจแรงงาน	ไตรมาส 3	
	2565	2566
การแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก		
▣ สถานประกอบกิจการ (แห่ง)	584	362
▣ ลูกจ้างเด็ก (คน)	1,348	679
การแจ้งสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก		
▣ สถานประกอบกิจการ (แห่ง)	176	124
▣ ลูกจ้างเด็ก (คน)	351	217

ข้อมูล ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2566

การตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

ในไตรมาส 3 ปี 2566 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มีการตรวจแรงงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในสถานประกอบกิจการ 5,823 แห่ง ลูกจ้าง 283,801 คน พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างลูกจ้างเด็ก 26 แห่ง ลูกจ้างเด็ก 228 คน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างลูกจ้างเด็กลดลง 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.3 ในขณะที่จำนวนลูกจ้างเด็กเพิ่มขึ้น 98 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 (ตารางที่ 6)

ผลการตรวจแรงงาน ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จำนวน 12 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 284 คน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จำนวนเท่าเดิม 12 แห่ง และลูกจ้างที่เกี่ยวข้องลดลง 605 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 โดยในไตรมาส 3 ปี 2566 มีสถานประกอบกิจการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก จำนวน 2 แห่ง ลูกจ้างเด็ก 3 คน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างแต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กเพิ่มขึ้น 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.0 และลูกจ้างเด็กเพิ่มขึ้น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 200.0 ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง แต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (ตารางที่ 6)

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

สรุป จากข้อมูลการตรวจแรงงาน ในไตรมาส 3 ปี 2566 พบว่า มีสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างลูกจ้างเด็ก ร้อยละ 0.4 ของสถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจแรงงานทั้งหมด และมีลูกจ้างเด็ก ต่ำกว่าร้อยละ 0.1 ของจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจแรงงานทั้งหมด

ตารางที่ 6 จำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้างที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงาน และการตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2565 และ 2566

การตรวจคุ้มครองแรงงาน และการตรวจคุ้มครองแรงงานเด็ก	ไตรมาส 3	
	2565	2566
การตรวจคุ้มครองแรงงาน		
☑ สถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	4,727	5,823
ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)	155,091	283,801
☑ สถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจและมีการใช้แรงงานเด็ก (แห่ง)	30	26
ลูกจ้างเด็กที่ผ่านการตรวจ (คน)	130	228
ผลการตรวจคุ้มครองแรงงาน		
☑ สถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจและฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (แห่ง)	12	12
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง (คน)	889	284
☑ สถานประกอบกิจการที่ผ่านการตรวจและฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก (แห่ง)	1	-
ลูกจ้างเด็กที่เกี่ยวข้อง (คน)	1	-

ข้อมูล ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2566

ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็ก ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

ผลการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับ คดีแรงงานเด็ก

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

● การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง

ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง จำนวน 2 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 5 ราย ดังนี้

1) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดภูเก็ต

จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 2 ราย

2) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 3 ราย

ในการนี้ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดภูเก็ต และสุราษฎร์ธานี ได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่นายจ้างผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งนายจ้างได้รับทราบข้อกล่าวหาแต่ไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ นิติกร/พนักงานเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ปัจจุบันอยู่ในชั้นพนักงานสอบสวน (ตารางที่ 7)

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ระบุบทกำหนดโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการที่นายจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง ไว้ในมาตรา 148/1 โดยกำหนดว่านายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 44 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ้างเด็กอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นลูกจ้างหรือการรับเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเข้าทำงาน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจำคุกไม่เกินสองปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

ตารางที่ 7 จำนวนการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้างผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

หน่วยงาน		ขออนุมัติดำเนินคดี		ผลการดำเนินคดี		
		คดี	ผู้ถูกกล่าวหา(ราย)	เปรียบเทียบปรับ		ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน(คดี)
				คดี	ค่าปรับ(บาท)	
ส่วน	สสค.ภูเก็ต	1	2	-	-	1
ภูมิภาค	สสค.สุราษฎร์ธานี	1	3	-	-	1
รวม		2	5	-	-	2

หมายเหตุ : 1. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 44 กำหนดว่า ห้ามนายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง
2. สสค. หมายถึง สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

● การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง แต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้าง ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ในไตรมาส 3 ปี 2566 มีการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็ก อายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง แต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จำนวน 4 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 7 ราย ดังนี้

- 1) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนนทบุรี
จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 1 ราย
- 2) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครสวรรค์
จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 1 ราย
- 3) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดภูเก็ต
จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 2 ราย

4) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี
จำนวน 1 คดี ผู้ถูกกล่าวหา 3 ราย

คดีของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนนทบุรี ได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่นายจ้างผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งนายจ้างได้รับทราบข้อกล่าวหาและชำระเงินค่าปรับ จำนวน 2,000 บาท เรียบร้อยแล้ว

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครสวรรค์ ภูเก็ต และสุราษฎร์ธานีได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่นายจ้างผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งนายจ้างได้รับทราบข้อกล่าวหาแต่ไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ นิติกร/พนักงานเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ปัจจุบันอยู่ในชั้นพนักงานสอบสวน (ตารางที่ 8)

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ระบุบทกำหนดโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการที่นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างแต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไว้ในมาตรา 146 โดยกำหนดว่า นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ตารางที่ 8 จำนวนการดำเนินคดีอาญานายจ้างที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง แต่ไม่แจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

หน่วยงาน		ขออนุมัติดำเนินคดี		ผลการดำเนินคดี		
		คดี	ผู้ถูกกล่าวหา(ราย)	เปรียบเทียบปรับ		ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน (คดี)
				คดี	ค่าปรับ(บาท)	
ส่วนภูมิภาค	สสค.นนทบุรี	1	1	1	2,000.00	1
	สสค.นครสวรรค์	1	1	-	-	1
	สสค.ภูเก็ต	1	2	-	-	1
	สสค.สุราษฎร์ธานี	1	3	-	-	1
รวม		4	7	1	2,000.00	4

- หมายเหตุ :
1. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 45 กำหนดว่า ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง ให้นายจ้างแจ้งการจ้าง/สิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เด็กเข้าทำงาน
 2. สสค. หมายถึง สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

- การจัดเวลาพักให้กับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดจัดเวลาพักให้กับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- การจัดเวลาทำงานให้กับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดจัดเวลาให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในระหว่างเวลา 22.00 น. ถึงเวลา 06.00 น. อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

● การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานที่มีลักษณะงานตามที่กฎหมายห้าม

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานในลักษณะงานที่กฎหมายห้าม อันได้แก่งานดังต่อไปนี้ 1) งานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ 2) งานปั๊มโลหะ 3) งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสียง และแสง ที่มีระดับแตกต่างจากปกติ อันอาจเป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 4) งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 5) งานเกี่ยวกับจุลชีวันเป็นพิษซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา หรือเชื้ออื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 6) งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ เว้นแต่ในงานในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 7) งานขับหรือบังคับรถยกหรือปั้นจั่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 8) งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์ 9) งานต้องทำไต่ดิน ไต่น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขา 10) งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 11) งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะที่เครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน 12) งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป และ 13) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

● การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานในโรงงานฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน สถานบริการ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และสถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทำงานในโรงงานฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และสถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

● การเรียกรับหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดเรียกรับหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

● การใช้สิทธิลาเข้าประชุม สัมมนา รับการอบรม รับการฝึกหรืออบรมเพื่อการอื่น ซึ่งจัดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่อธิบดีเห็นชอบของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก

ในไตรมาส 3 ปี 2566 ไม่มีนายจ้างรายใดไม่อนุญาตให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กใช้สิทธิลาเข้าประชุม สัมมนา รับการอบรม รับการฝึกหรืออบรมเพื่อการอื่น ซึ่งจัดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่อธิบดีเห็นชอบ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

ไตรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2566

1. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจัดประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ครั้งที่ 1/2566

เมื่อวันพุธที่ 16 สิงหาคม 2566 นายนิยม สองแก้ว อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กสร.) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ครั้งที่ 1/2566 โดยมีนายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานการประชุม แจ้งเรื่องเพื่อทราบ ดังนี้ 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย พ.ศ. 2566 - 2570 2) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 3) การหารือและการเยี่ยมชมการดำเนินงานของไทยในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กและแรงงานบังคับ ร่วมกับคณะเจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกา 4) ผลการดำเนินการกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านการใช้แรงงานเด็กโลก และ 5) ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการแรงงานวุฒิสภา ให้มีการปรับปรุงประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่องประเภทงานอันตรายสำหรับเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่องประเภทงานอันตรายสำหรับเด็ก ในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย โดยเพิ่มเติมมวยอาชีพในกลุ่มงานที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก นอกจากนี้ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณา (ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยมี นายพงศ์เทพ เพชรโสภณ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองแรงงาน คณะกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการประชุม ณ ห้องประชุม ศ.นิคม จันทรวิทุร ชั้น 5 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

2. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานบังคับ ในกลุ่มสินค้าประเภทกุ้ง ปลา อ้อย และเครื่องนุ่งห่ม ครั้งที่ 2/2566

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 31 สิงหาคม 2566 นายนิยม สองแก้ว อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กสร.) เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานบังคับในกลุ่มสินค้าประเภทกุ้ง ปลา อ้อย และเครื่องนุ่งห่ม ครั้งที่ 2/2566 สำคัญเพื่อทราบ การเผยแพร่บัญชีรายการสินค้าที่มีเหตุเชื่อว่ามีการใช้แรงงานเด็กหรือแรงงานบังคับ (List of Goods Produced by Child Labor or Forced Labor: TVP List) และบัญชีรายชื่อสินค้าที่มีการใช้แรงงานเด็กบังคับหรือแรงงานเด็กขัดหนี้ (List of Products Produced by Forced or Indentured Child Labor: EO List) ประจำปี 2565 นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาการกำหนดกรอบ รูปแบบแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับในกลุ่มสินค้าประเภทกุ้ง ปลา อ้อย และเครื่องนุ่งห่ม ตามแนวทางพิจารณาในการถอดสินค้าของกระทรวงแรงงานประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีนายพงศ์เทพ เพชรโสภณ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองแรงงาน คณะอนุกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องประชุม ศ. นิคม จันทรวินัย ชั้น 5 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ภาคผนวก

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

แบบแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามมาตรา 45 (1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (คร.2)

แบบ คร. ๒/๒๕๕๘

แบบแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามมาตรา ๔๕ (๑)

ข้าพเจ้า ☐ บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด
โดยนาย/นาง/นางสาว เป็นนายจ้าง
☐ นาย/นาง/นางสาว นามสกุล เป็นนายจ้าง
สถานประกอบกิจการชื่อ
ประกอบกิจการ
ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ สถานที่ใกล้เคียง

ข้าพเจ้าได้ว่าจ้างลูกจ้างชื่อนาย/นาง/นางสาว นามสกุล
สัญชาติ เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. หมายเลขประจำตัวผู้ถือบัตรประชาชน
(กรณีแรงงานต่างด้าวให้ระบุเลขที่หนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน)
ภูมิลำเนาบ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ ระดับการศึกษา
บิดาชื่อนาย อาชีพ มารดาชื่อนาง/นางสาว
อาชีพ หรือผู้ปกครองชื่อ อาชีพ
เข้าทำงานเป็นลูกจ้างเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้ารับลูกจ้างมาจาก บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด
หรือนาย/นาง/นางสาว นามสกุล ที่อยู่
เกี่ยวข้องกับลูกจ้างเป็น

ข้าพเจ้าให้ลูกจ้างทำงานในหน้าที่
โดยมีลักษณะงาน ดังนี้
อัตราค่าจ้างเป็นรายเดือน/วัน/ชั่วโมง ละ บาท หรือตามผลงานหน่วยละ บาท
เวลาทำงาน ตั้งแต่ น. ถึง น. เวลาพัก ชั่วโมง/วัน แบ่งเวลาพัก ดังนี้ ช่วงที่ ๑
เวลา น. ถึง น. ช่วงที่ ๒ เวลา น. ถึง น. ช่วงที่ ๓ เวลา น.
ถึง น. วันทำงาน วัน/สัปดาห์ วันหยุดประจำปี วัน
วันหยุดตามประเพณี วัน/ปี วันหยุดพักผ่อนประจำปี วัน/ปี สวัสดิการ

สถานที่ทำงานเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ สถานที่พักของลูกจ้างเลขที่
พักอาศัยอยู่กับ เกี่ยวข้องเป็น

ข้าพเจ้าได้แนบ ☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/ใบอนุญาตทำงาน หรือ

- ☐ สำเนาทะเบียนบ้าน หรือ
- ☐ สำเนาใบสุทธิ หรือ
- ☐ หลักฐานทางการแพทย์ที่แสดงว่าเด็กนั้นมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป พร้อมรูปถ่าย และ
- ☐ สำเนาเอกสารหลักฐานการว่าจ้างลูกจ้างเข้าทำงาน (ถ้ามี)

ลงชื่อ นายจ้าง/ผู้แทนนายจ้าง

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี
ตามมาตรา 45 (2) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (คร.3)

แบบ คร. ๓/๒๕๕๘

แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีตามมาตรา ๔๕ (๒)

๑. สถานประกอบกิจการ

☐ บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด

โดยนาย/นาง/นางสาว..... นายจ้าง

☐ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....นายจ้าง

สถานประกอบกิจการชื่อ.....ได้ว่าจ้าง

ลูกจ้างชื่อนาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล..... สัญชาติ.....

เกิดวันที่.....เดือน..... พ.ศ. เป็นลูกจ้างเมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

๒. สภาพการจ้างเมื่อเริ่มเข้าทำงาน

ทำงานในหน้าที่..... ลักษณะงานที่ทำ.....

อัตราค่าจ้างเป็นรายเดือน/วัน/ชั่วโมง ละ.....บาท หรือตามผลงานหน่วยละ.....บาท

เวลาทำงานตั้งแต่.....น. ถึง.....น. เวลาพัก.....ชั่วโมง/วัน แบ่งเวลาพัก ดังนี้

ช่วงที่ ๑ เวลา..... น. ถึง..... น. ช่วงที่ ๒ เวลา..... น. ถึง..... น.

ช่วงที่ ๓ เวลา.....น. ถึงน. วันทำงาน.....วัน/สัปดาห์ วันหยุดประจำสัปดาห์

คือวัน.....วันหยุดตามประเพณี.....วัน/ปี วันหยุดพักผ่อนประจำปี.....วัน/ปี

สวัสดิการ.....

อื่นๆ _____

๓. สภาพการจ้างที่เปลี่ยนแปลง

[illegible]

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน

แบบแจ้งการสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (คร.4)

แบบ คร. ๔/๒๕๕๘

แบบแจ้งการสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามมาตรา ๔๕ (๓)

ข้าพเจ้า ☐ บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด
โดยนาย/นาง/นางสาว เป็นนายจ้าง
☐ นาย/นาง/นางสาว นามสกุล เป็นนายจ้าง
สถานประกอบกิจการชื่อ
ประกอบกิจการ
ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ สถานที่ใกล้เคียง

ข้าพเจ้าได้ว่าจ้างลูกจ้างชื่อนาย/นาง/นางสาว นามสกุล
สัญชาติ เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. หมายเลขประจำตัวผู้ถือบัตรประชาชน
(กรณีแรงงานต่างด้าวให้ระบุเลขที่หนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน)
ภูมิลำเนาบ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. และ
ได้แจ้งการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงานตามแบบ คร. ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้าขอแจ้งการสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เนื่องจาก

☐ ลูกจ้างลาออก เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.
สาเหตุการลาออก

☐ เลิกจ้างลูกจ้าง เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.
สาเหตุการเลิกจ้าง

อื่นๆ

รวมระยะเวลาการจ้างลูกจ้างเข้าทำงาน ปี เดือน วัน

สิทธิประโยชน์ที่ข้าพเจ้าจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อสิ้นสุดการจ้าง

ค่าจ้าง บาท

ค่าชดเชย บาท

ค่าชดเชยพิเศษ บาท

ค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า บาท

อื่นๆ

เมื่อลูกจ้างสิ้นสุดการจ้างแล้วปรากฏว่า

- ☐ กลับภูมิลำเนา
☐ ทำงานในสถานประกอบกิจการใหม่ ชื่อ
ที่ตั้ง
☐ อื่นๆ

ลงชื่อ นายจ้าง/ผู้แทนนายจ้าง

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

นโยบาย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การบริหารคน

1. ข้าราชการทำงานของรัฐ อย่างจัดเรื่องส่วนตัวมาแอบแฝง
2. ดูแลกันดุจญาติมิตร ด้วยไมตรีจิตร์ และวาจาหน้าอภิมย์

การบริหารเงิน

1. ใช้งบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า ถูกเวลา ถูกระเบียบ
2. แสวงหาแหล่งทุน เกื้อหนุนเครือข่าย ได้งานใหม่ใช้งบฯ น้อย

การบริหารงาน

1. บริการด้วยหัวใจ อย่าให้ใครกลับไปมือเปล่า
2. รับผิดชอบ มอบหมายงานชัด ตัวชี้วัดมีผลสำคัญ
3. เปิดใจบูรณาการ ทำงานตอบโจทย์ในพื้นที่
4. ประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง รับฟังความคิดเห็น อย่าเห็นห่างประชาชน

ติดตามข้อมูล/รายงานด้านแรงงานอื่น ๆ

รายงานการบริหารงาน
สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สถิติสวัสดิการ
และคุ้มครองแรงงาน

รายงานความเคลื่อนไหว
ด้านแรงงาน

รายงานความเคลื่อนไหว
แรงงานเด็ก

ข้อมูลสำคัญเพื่อการบริหารงาน
สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ที่ปรึกษา

นางโสภา เกียรตินिरชา

ผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน รักษาการแทน

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

นายสมพจน์ กวางแก้ว

รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

นางสาวกาญจนา พูลแก้ว

รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ว่าที่ร้อยตรี สมศักดิ์ พรหมดำ

รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

คณะผู้จัดทำ

นางสาวดวงใจ ลิ้มพันธ์

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนงาน

นางสาวพฤติ ยุ่นประยงค์

นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

นางสาวกมลชนก ตาดสุวรรณ์

บรรณารักษ์ปฏิบัติการ

นางสาวภัทรนันท์ สุภาพล

นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ

นางสาวอสมภรณ์ ด้านศิลาศิริถาวร

นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ

นายกฤษฎี จารุจันทนากุล

นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ

นางสาวสุกัญญา ฤทธิจันทร์

เจ้าพนักงานแรงงาน

นางสาววรารักษ์ เกตุสุวรรณ์

เจ้าหน้าที่ธุรการ

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

กลุ่มงานวิชาการและสถิติข้อมูลด้านแรงงาน กองนโยบายและแผนงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน

โทร. 0 2660 2135-6 Email: Vichakarn@labour.mail.go.th

ขอขอบคุณ

ขอขอบคุณสำนักงานสถิติแห่งชาติ

และหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ที่ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานฉบับนี้

กสร. คุ่มครองสิทธิ
พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สายด่วน 1546 หรือ 1506 กด 3